

LIIKENNE- JA VIESTINTÄMINISTERIÖ
KOMMUNIKATIONSMINISTERIET

Liikenteen ja logistiikan tietosääntelyn päivitys, data-avaruus osa 1

Säädöshanke: LVM054:00/2023

Hankeikkuna: <https://valtioneuvosto.fi/hanke?tunnus=LVM054:00/2023>

Matkatietoa (MMTIS-asetus), esteettömyystietoa ja lippu- ja maksujärjestelmien yhteentoimivuutta koskeva
sidosryhmätilaisuus 6.2.2024, Teams klo 12:30-14:00

Tilaisuuden ohjelma

- Tilaisuuden avaus
- Säädöshanke ja hankkeen aikataulu
- Alustavat vaihtoehdot: MMTIS-asetus, esteettömyystieto ja lippu- ja maksujärjestelmien yhteentoimivuus
- Matkatietotyöryhmän ehdotus
- Keskustelu
- Yhteenveto

Tilaisuuden ohjelma

- Tilaisuuden tavoitteena on **kuulla sidosryhmien mielipiteitä ja kehitysehdotuksia** alustaviin vaihtoehtoihin liikennepalvelulain tietosäätelyn kehittämisestä koskien MMTIS-asetusta, esteettömyystietoa ja lippu- ja maksujärjestelmien yhteentoimivuutta.
 - Kysymyksiä ja kommentteja saa esittää koko tilaisuuden ajan (keskustelupalsta ja puheenvuoron pyytäminen)
 - Alustavia vaihtoehtoja ja niiden vaikutuksia koskeva kysymyslomake on auki 8.4.2024 saakka [Webropol-linkki](#)

Tilaisuuden avaus

Liikenteen ja logistiikan tietosäätelyn päivitys, data-avaruus osa 1, on osa Suomen digitaalisen kompassin asettamaa digitalisaatiokehityksen ja datatalouden etenemissuuntaa ja tavoitteita. Liikenteen tietosäätelyllä edistetään liikenteen ja liikennejärjestelmän digitalisaatiota sekä systeemistä muutosta.

Säädöshanke ja hankkeen aikataulu

Säädöshankkeen sisältö

Hankkeessa valmistellaan EU-säännöksistä johtuvia muutostarpeita liikenteen tietosäätelykokonaisuuteen (lakiin liikenteen palveluista ja valtioneuvoston asetukseen olennaisista tiedoista, tarvittaessa myös muihin lakeihin).

Hanke koskee seuraavia EU-säädöksiä:

- **AFIR**-asetuksen tietovelvoitteet ja niitä koskevat viranomaistehtävät,
- **eFTI**-asetuksen viranomaistehtävät, ja
- **MMTIS**-asetuksesta johtuvat muutokset nykyisiin olennaisten tietojen säätelyyn.

Lisäksi hankkeessa tarkastellaan seuraavia kokonaisuuksia:

- **Liikenteen rekistereitä** koskevan säätely teknisluontoisia korjaustarpeita
- **Lippu- ja maksurajapintojen yhteentoimivuuden** edistämistä koskevan säätelyn päivitystarpeita, ja
- **Esteettömyystiedon** saatavuuden parantamiseksi tarvittavia muutoksia.

Säädöshankkeen aikataulu

MMTIS-asetus

- Komissio julkaisi päivitetyn [MMTIS-asetuksen](#) marraskuussa 2023 (Passenger Mobility Package)
 - Voimaan keväällä 2024
- MMTIS-asetuksen päivityksen tavoitteena on pyrkiä [parantamaan multimodaalista matkatietoa hyödyntävien palveluiden](#), kuten reittioppaiden ja digitaalisten liikkumispalveluiden, käytettävissä olevaa tietoa kaikista liikennemuodoista.
- Keskeisimmät muutokset asetuksessa koskevat aiemmin vapaaehtoisten [dynaamisten tietojen käytettävyyden velvoittamista](#) siten, että toimijoiden on varmistettava asetuksessa tarkoitettujen dynaamisten tietojen käytettävyys kansallisesta yhteyspisteestä
 - Lisäksi lisätty [uusia staattisia ja dynaamisia tietoja](#)

MMTIS : uudet staattiset tiedot

- kulkuneuvon esteettömyystiedot, ml. kulkuneuvossa tarjolla olevien palvelujen esteettömyys (esim. wc)
- kulkuneuvon kuljetuskapasiteetti polkupyörille sekä niiden kuljettamisen ehdot
- pysäköintipaikkojen sijainti, ml. kadunvarsipysäköinti ja muut pysäköintialueet, ml. esteettömät pysäköintipaikat
- pysäköinnin hintatiedot ja maksamista koskevat tiedot
- liityntäpysäköintipaikkojen sijainti
- sähköpotkulautojen pysäköintialueiden sijainti
- historiatiedot liikkumispalveluiden myöhästymisistä ja peruutuksista (säännöllinen reittiliikenne sekä soveltuvin osin myös kutsuliikenne)
- tiedot liikkumispalveluiden myöhästymisistä ja peruutuksista, jos mahdollista myös syy. (Peruutukset linja-autojen osalta vain pitkän matkan, yli 250km, liikenteessä)
- Tiedot myöhästymisestä, jos ylittää: 60min raideliikenteessä, 90min vesiliikenteessä, 120min bussiliikenteessä, 120min viivästys lähdössä ja 180min viivästys saapumisessa lentoliikenteessä

MMTIS : uudet dynaamiset tiedot

- Häiriötiedot ml. reittien sulkemiset, ja jos mahdollista myös häiriöiden syy
- Pysäköintimaksuja koskeva informaatiopalvelu (kutsuliikenne ja henkilökohtainen liikkuminen)
- Ajoneuvon täyttöaste (vain jos jäsenvaltio päättää kansallisesti että tieto tulee jakaa kansallisen yhteyspisteen kautta)
 - Ei ole tarkoituksena kansallisesti velvoittaa

Lippu- ja maksujärjestelmien yhteentoimivuus

- Tarkoitetaan liikennepalvelulain 18 luvussa säädettyjä tietojen ja tietojärjestelmien yhteentoimivuutta.
 - Kertalippurajapinta, puolesta-asiointi, yhteentoimivuuden edistäminen julkisesti hankituissa liikkumispalveluissa
- Liikennepalvelulain jälkiarvioinnissa todettiin mm., että
 - lippu- ja maksurajapintojen hyödyntämisessä ja teknisten rajapintaratkaisujen kehityksessä on esiintynyt haasteita, ja että
 - lippu- ja maksurajapintayhteistyön sopimusehtojen kohtuullisuutta ja siihen mahdollisesti liittyviä kansallisia sääntelytarpeita tulisi selvittää tarkemmin.

Esteettömyystieto

- Esteettömyystiedon saatavuudessa on puutteita sääntelystä huolimatta, etenkin joukkoliikenteen pysäkkien esteettömyystieto on heikosti saatavilla (kytköksissä pysäkkitietoon kokonaisuudessaan)
 - 1.1.2024 tuli voimaan uusi 154 a § rautatieasemien esteettömyystiedoista
- Tässä säädöshankkeessa esteettömyystiedolla tarkoitetaan koneluettavassa muodossa olevaa tietoa
 - Ei ole tarkoituksena ehdottaa muutoksia matkustajille tarjottaviin tietoihin
- Toimijoiden väliset vastuut esteettömyystiedosta ovat epäselviä, erityisesti matkaketjujen osalta

LIIKENNEINFRASTRUKTUURI

Kävelytiet, kulkuväylät ja solmupisteet, laiturialueet, valaistus, opasteet ja saattoliikenteen ja pysäköinnin infrajärjestelyt.

LIKKUMISEN PALVELUT

Fyysiset ja digitaaliset liikennepalvelut, matkustajainformaatio, avustuspalvelut, pysäköintipalvelut, palveluiden saatavuus.

Suunnittelussa huomioitava vähintään liikkumisesteisten, näkö- ja kuulo- vammaisten ja helppokäyttäjien tarpeet.

Käyttäjäkokemus

Yhteistyö

Esteettömyyden edistäminen perustuu eri toimijoiden hyvässä hengessä tekemään yhteistyöhön.

ESTEETTÖMYYSTIETO

Matkustajille ja liikenteen toimijoiden kesken jaettava tieto infran, kaluston ja palveluiden esteettömyydestä sekä tiedon saavutettavuus.

VISIO
Kaikki voivat suunnitella ja toteuttaa haluamansa matkan sujuvasti, turvallisesti ja itsenäisesti.

Joukkoliikenteen esteettömyyden tulee kattaa koko matkaketju lähtöpisteestä määränpään.

Esteetön matkaketju

Moniaistisuus

Palveluiden ja tarjottavan tiedon hyödynnettävyys vähintään kahdella eri aistilla.

LIIKENNEVÄLINEET

Kaluston esteettömyys eri liikennemuodoissa ja sen soveltuminen erityisryhmille

Alustavat vaihtoehdot: MMTIS- asetus, esteettömyystieto ja lippu- ja maksujärjestelmien yhteentoimivuus

MMTIS-asetus

- Matkatietoa koskevan kansallisen ja EU-säätelyn muodostaman kokonaisuuden selkiyttämiseksi:
 - Liikennepalvelulain olennaisia tietoja koskevassa pykälässä viitattaisiin suoraan MMTIS-asetukseen ja mitä siinä säädetään tietolajeista ja teknisistä standardeista.
 - Kumottaisiin nykyinen valtioneuvoston asetus liikkumispalveluiden olennaisista tiedoista
 - Tarkoituksena ei ole muilta osin muuttaa olennaisten tietojen säätelyä nykyisestä
 - 154 §: [...] olennaiset ajantasaiset tiedot ovat saatavissa tietojärjestelmään luodun avoimen rajapinnan kautta koneluettavassa ja helposti muokattavassa vakiotietomuodossa vapaasti käytettäväksi. [...]

Liityntäpisteet ja niiden esteettömyystiedot

- Pysäkkien esteettömyystiedon saataville asettamista koskevaa velvoitetta täsmennettäisi:
 - Mikäli kyseisiä tietoja ei ole saatavilla olennaisia tietoja koskevan sääntely mukaisesti:
 - Toimivaltaiset viranomaiset olisivat jatkossa vastuullisia huolehtimaan omalla alueellaan sijaitsevien liityntäpisteiden ja niitä koskevien esteettömyystietojen saatavuudesta
 - Ei velvoitetta päällekkäisten tietojen osalta
- Esteettömyystietojen sisällön ja muodon osalta noudatettaisiin MMTIS-asetusta.
- Ehdotus ei kattaisi rautatieasemien esteettömyystietoa (154 a §).
- Käytännössä liityntäpisteitä koskevan ajantasaisen ja kattavan tiedon aikaansaaminen edellyttää, että tiedon tuottamisesta ja päivittämisestä sovittaisi toimijoiden kesken sääntelyssä asetettua velvoitetta laajemmin

Liityntäpisteet ja niitä koskeva esteettömyystieto

- **MMTIS-asetus, Liite: Dataluokat**
- 1. STAATTISEN, AIEMMAN JA HAVAINTOIHIN PERUSTUVAN MATKA- JA LIIKENNEDATAN TYYPIT
- 1.1. Palvelutaso 1
 - (c) Sijaintihaku (liityntäpisteet) – säännöllinen liikenne ja tapauksen mukaan kysyntäohjauksinen liikenne:
 - i) Yksilöidyt liityntäpisteet
 - ii) Liityntäpisteiden geometria/kartoitus
 - (d) Reittisuunnitelman muodostaminen – säännöllinen liikenne ja tapauksen mukaan kysyntäohjauksinen liikenne:
 - viii) Liityntäpisteiden varustetaso (mukaan lukien laituritiedot, asiakaspalvelu-/neuvontapisteet, lipunmyyntipisteet, hissit/portaat, sisään- ja uloskäyntien sijainti)
 - x) Liityntäpisteiden esteettömyys ja kulkureitit vaihdon yhteydessä (kuten hissit, liukuportaat)

Lippu- ja maksujärjestelmien yhteentoimivuus

- Lippuyhteistyön edistämiseksi:
 - Toimivaltaisen viranomaisen tulisi julkaista lippuyhteistyötä koskevat sopimusehdot.
- Kertalippurajapinta:
 - Kattaisi myös kertalippuja koskevat muutos- ja peruutusehdot, mikäli kyseisiä kertalippuja on saatavilla omassa myyntikanavassa

Matkatietotyöryhmän ehdotus

Keskustelu

Yhteenveto

LIIKENNE- JA VIESTINTÄMINISTERIÖ
KOMMUNIKATIONS MINISTERIET